

дружина, діти. Він — найкращий та щасливий син, батько і дідусь. Йому притаманна найсильніша жадаба до всіх проявів людського життя — від чарки доброго вина до польоту пасажиром на сучасному надзвуковому військовому винищувачі.

Роки не вплинули на його характер і працьовитість. Він такий самий, за винятком звання професора, як і 30 чи 40 років тому: весь у роботі і друзях, розривається між заняттями в університеті і проведенням експе-

дицій, поїздками до Києва і Будапешта, він пише, бере участь у засіданнях вчених рад, зустрічах друзів, завжди доброзичливий і радісний. Тож колеги-археологи зичать Едуарду Альбертовичу міцного здоров'я, довгих років життя, людського щастя і подальших успіхів у науці й вихованні студентів як майбутніх творців прогресу нашої держави й науки.

Одержано
26.06.2001

І. ЧЕРНЯКОВ

ДО 65-РІЧЧЯ ЯРОСЛАВА ЄВГЕНОВИЧА БОРОВСЬКОГО

Невтомному досліднику київських старожитностей, відомому українському археологу — Ярославу Євгеновичу Боровському — виповнилося 65 років. Свій ювілей вчений зустрічає у розквіті творчих сил і плідно працює, відкриваючи нові непізнані сторінки з історії столиці Київської Русі — стародавнього Києва. Ним опубліковано понад 150 наукових праць, у тому числі 3 монографічних дослідження.

Я.Є. Боровський народився 20 червня 1937 р. у м. Ямпіль на Вінничині. У 1961—1966 рр. навчався на філологічному факуль-

теті Київського університету ім. Т.Г. Шевченка. Після аспірантури 1970 р. успішно захистив кандидатську дисертацію про видатну пам'ятку давньоруської літератури «Слово» Данила Заточника. Тоді ж П.П. Толочко створював в Інституті археології АН України спеціальний відділ для систематичного та планомірного вивчення стародавнього Києва. Серед інших фахівців (згадаймо М.Ю. Брайчевського, С.О. Висоцького, В.К. Гончара, С.Р. Кілієвич) до складу відділу археології Києва ввійшов і Я.Є. Боровський, в якому він плідно працює понині.

Я.Є. Боровський брав активну участь у більшості найвизначніших розкопок Києва 1970—1990 рр., починаючи від досліджень мурованого палацу княгині Ольги на Старокиївській горі та знаменитих дерев'яних зрубів на Подолі. Під його керівництвом чи за безпосередньої участі були розкопані численні могили, садиби, вулиці, житлові та ремісничі комплекси X—XVIII ст. у «граді Володимира» та «граді Ярослава», на Копиревому кінці та Шекавиці. Це різні ділянки на вул. Володимирській, Великій Житомирській, Рейтарській, Стрітенській, Золотоворітській. Київському провулку та на горі Дитинці.

Серед видатних та унікальних об'єктів, які дослідив учений, — язичницьке капище часів Володимира Святославовича, оборонні споруди, собор Св. Георгія — патрональний храм Ярослава Мудрого, ротонда кінця XII—XIII ст. Він розшукав і локалізував Федорівський собор 1128 р., збудований Мстиславом Великим. Усі розкопки Я.Є. Боровського важко перелічити.

Переважна більшість знахідок передана дослідником до Музею історії міста Києва, створенню якого і формуванню його археологічних фондів Я.Є. Боровський доклав багато зусиль. Нині кожен відвідувач чи фахівець може наочно побачити в експозиції музею результати майже 30-річних розкопок ученого столиці Київської Русі.

Багато натхнення та копіткої праці доклав дослідник для швидкого введення до наукового обігу новітнього, здобутого ним археологічного матеріалу. Для широкого кола аматорів київських старожитностей великий інтерес становили його надзвичайно цікаві науково-популярні розвідки та оповіді про нові знахідки, що швидко з'являлись у різних київських виданнях. Науковці України, різних наукових центрів колишнього Союзу, країн Західної Європи активно використовували численні наукові розробки Я. І. Боровського. Проте для його київських колег може ще важливішим було те, що вчений є не тільки плідним автором, а й вмілим організатором створення та публікації численних наукових збірок. Практично, починаючи із славнозвісної «Київської старовини» 1972 р. він був відповідальним секретарем більшості наукових збірників з давньоруської тематики, насамперед з історії й археології Києва.

Вченим, а також широкому колу читачів, добре відомі й власні праці Я.І.Боровського. Перша його книжка була присвячена актуаль-

ній проблемі історіографії виникнення Києва, що побачила світ напередодні святкування ювілею міста у 1981 р. А головну увагу дослідника завжди привертала загадковий світ слов'янського язичництва. На базі ґрунтовного вивчення писемних, археологічних, етнографічних та інших джерел дослідник висвітлював звичаї та вірування давніх киян у дохристиянську добу, залишки язичництва, що збереглися у матеріальній та духовній культурі аж до нашого часу. Цьому присвячено його дві, чи не найцікавіші праці: «Мифологический мир древних киевлян» (1982) та «Світогляд давніх киян» (1992). За першу вчений отримав диплом першого ступеня у всесоюзному конкурсі науково-популярних праць. Я. І. Боровський є співавтором і таких фундаментальних праць, як тритомна «Історія Києва», тритомна «Давня історія України», «Історія української культури» та монографія «Новое в археологии Киева», а також багатьох інших наукових праць.

За великий внесок у вивчення стародавнього Києва Я.І. Боровському 1983 р. було присуджено Державну премію України в галузі науки і техніки.

Вітаючи Ярослава Євгеновича з ювілеєм, співробітники відділу археології Києва і всього інституту бажають йому міцного здоров'я та нових наукових здобутків на терені української археології.

Одержано 26.03.2002